

GAZİANTEP

Kültür

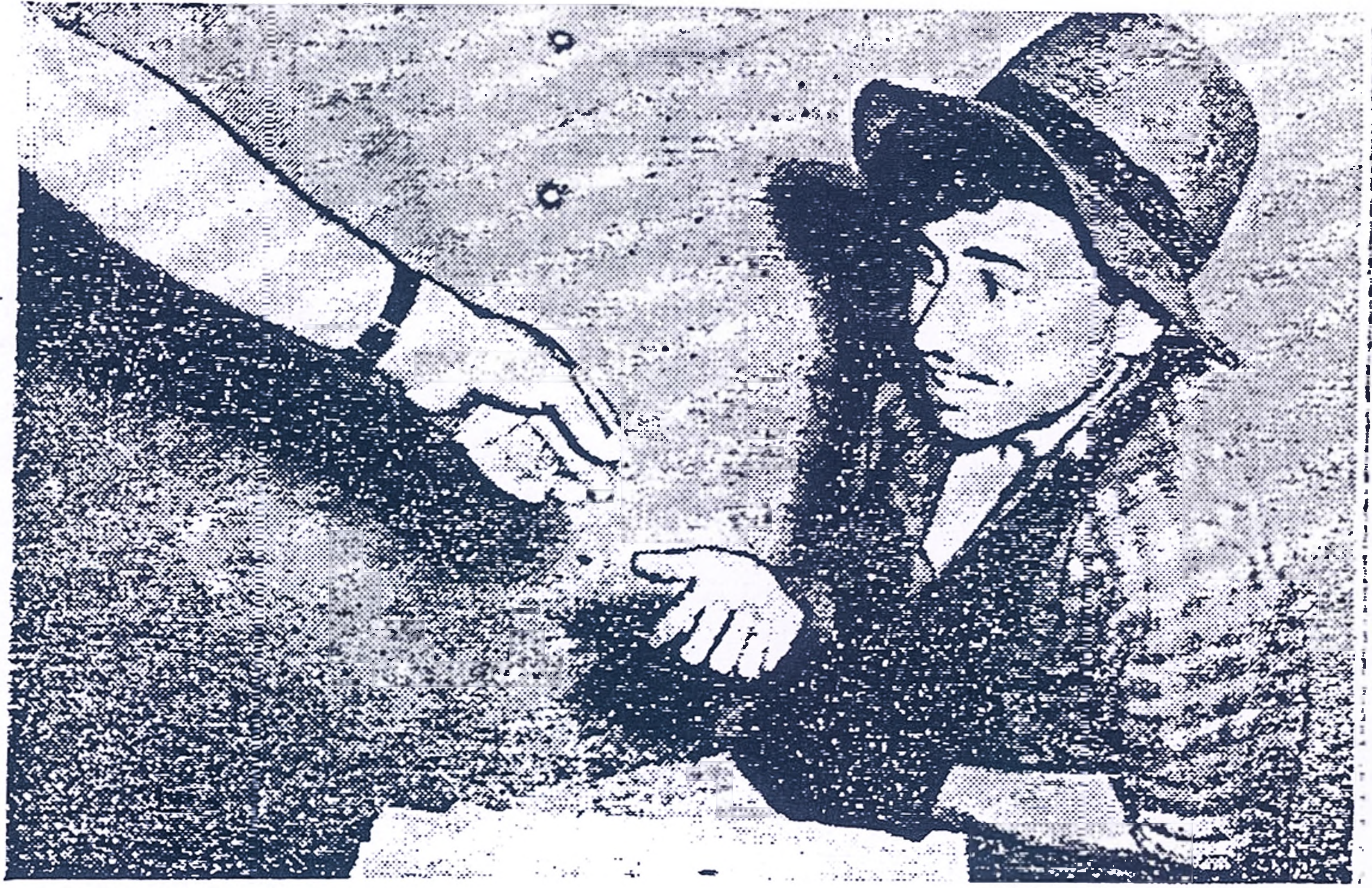
Fikir ve San'at Dergisi

SAYI : 6

10 NİSAN 1958

75 KURUŞ

Hulûsi Yetkin
C. Cahit Güzelbey
Ayhan Ünler
Şahap Karslıgil
Ömer Asım Aksoy
Şakir Sabri Yener
Behçet Kemal Çağlar
Fevzi Günenç
M. Doğan Semiz
Muharrem Bozkaya
Yalçın Dâi
Şefik Türker
S. İpekçioğlu
Musa Karaca
İlhan Budak
Enver Tuncalp
Abidin Yücedağ
Cemil Güçyetmez
M. Güner Samlı
Mehmet Keleş
Yıldırım Kavraal
Cahit Saraç
Turgut Tarhan
Mustafa Güllü
Halil Aslıkara
Fadıl Ezici
Hasan Öztaş
Mahmut Türkmen
Mustafa Kartal
Mithat Tuncel
Ahmet Nazıf Karslıgil
Mehmet Kepkep
Cabir Tekin
Ahmet Taşar

Gaziantep Şen Tiyatrosu kurucusu genç
Dilenci Rolünde

Milletimizin hedefi, milletimizin ideali
bütün cihanda medeni bir topluluk ol-
maktır.

ATATÜRK

GENÇLİK BİRLİKLERİNİN İLK GÖSTERİ GECESİ

Türk milletinin ve bilhassa Gaziantep halkının ve gençliğinin çok üstün vasıflara haiz olduğuna inanıyoruz. Yayın kolumuz bilhassa, neşrettiği kitap dergi ve gazetelerle, milletimizin yüksek medeniyetini ve üstün vasıflarını belirtmeye çalışmaktadır; Bu eserleri ilim adamlarının ve münevverlerin istifadesine arz etmektedir.

Halkımızın iyi, doğru, güzel tarafları yanında, düzeltilmesi gereken yönleri de vardır. Bu iyi, doğru, güzel olmuyan taraflarımızla ne kadar gülünç duruma düştüğümüzü bizzat halkımıza göstermemiz gerekiyor. Bu hatırlatma vazifesini, en iyi şekilde bizzat halkın içinden çıkmış gençlerin kurduğu tiyatro teşekküllerinin yapacağına inanıyoruz. Çünkü, halkımızı en iyi tanıyan bu halk çocuklarıdır. Bu maksatla derneğimiz, Gençler tarafından tiyatro birliklerinin kurulmasını teşvik etmekte ve kurulan tiyatroları himaye etmektedir. Halen üç tiyatro teşekkülü Gaziantep'te kurulmuştur. Bunlardan Şen ve gençlik Tiyatrolarını 14.Nisan.1958 Pazartesi akşamı Nakıp Sinemasında seyredeceksiniz. Gençlerin çoğu sahneye ilk defa çıkacaklardır. Gaziantep'ilerin savaşta, iktisatta olduğu kadar kültür seferberliğinde de muvaffak olacağına bu geceyi gördükten sonra sizlerin de inanacağınıza eminiz. Bu gençlerin başları yoktur, rejisörleri yoktur, dekoratörleri yoktur, makyajcıları yoktur, maddî imkânları yoktur. Fakat bu işi başaracaklarına imanları vardır.

Şen Tiyatromuzun Asrî Berber (Yedi Deliler) temsilini en az yirmi genç iki ay çalışmadan sonra prova yapı yapı meydana getirmişler ve tekâmül ettirmişlerdir. Bu eserin yazarı yoktur. Yazarı Gaziantep halkının sağ duyusudur. Bu gençlerimiz kimlerdir? Bu gençlerimiz Gaziantep'li esnaf ve sanatkârlardır. Bakkaıdır, terzidir, kunduracıdır, elektrikçidir, tezgâhtardır, tornacıdır ve hülâsa su katılmadık. Gaziantep'lidir. Yedi Deliler temsilinde sahneye çıkış sırasıyla şu gençlerimiz rol almışlardır:

Deli : Mustafa Bakkaloğlu

Hoca : Mehmet Türkmen
Mahalleli : Hüseyin Bakkaloğlu
Kâhkeci : Ahmet Benli
Hörço : Nurettin Tural
Aşey : H. Demirpençe
Berber : Hüseyin Böler
Çırak : Mehmet Katırcıoğlu
Birinci Külhanbeyi : Hayri Özkülekçi
İkinci Külhanbeyi : Hilmi Kalaycı
Berberin müşterisi : Cabir Tekin
Birinci Polis : Zeynel Bakkaloğlu
İkinci Polis : İmam Paksoy
Bekçi : Fehmi Elmacı

Şen Tiyatromuza mensup gençler, sazdan çıkış ve sinemada filmi seyrediş durumlarını da karükatürize edeceklerdir.

Şen Tiyatronun kurucusu kapakta fotoğrafı bulunan genç Hasan Avşar'dır. Vatanî hizmetini yapmak üzere aramızdan ayrılmış bulunuyor. Gençlerin başarılarında Hasan Avşar'ın hizmeti büyüktür. Şen Tiyatromuzun müzik ekibinin gelişmesinde de Ali Rıza Şensöyler ve Mehmet Çavuş arkadaşların emeği fazladır. Müzik ekibine mensup gençlerin hemen hepsi de ilk defa sahneye çıkacaklardır.

Gençlik Tiyatromuz ise Para Delisi piyesini temsil edeceklerdir. Aramızda çok bulunan cimrilerden birinin düştüğü gülünç durumu canlandırmaktadır. Para delisi temsilinde rol alan gençler şunlardır:

Cimri (Mestan) : Cahit Saraç
Mestanın oğlu Ali : Mustafa Elagöz
Mestanın karısı Hatice : İzzet Gülpınar
Mestanın kardeşi Dr. Mansur : Salıman Özçalışkan
Mestanın Arkadaşı Saloman : Mahmut Türkmen
Mansurun arkadaşı Kerim : Tekin Okçu
Mestanın Ruhu : Asım Tutçu
Salamonun Ruhu : Mümtaz Zirek
Melek : Ahmet Taşar
Zebani Darbukası Çalan : Durdu Saydam

Kültür ve Yayın Şubesi Bşk.
Halisi Yetkin

Dernek Adına Sahibi:

AVUKAT
HULÜSİ YETKİN

Mesul Müdürü:

SAİT SÖYLEMEZ

Dizildiği ve Basıldığı yer
Gaziyurt Matbaası
GAZİANTEP

GAZİANTEP

Kültür

AYLIK FİKİR VE SANAT DERGİSİ

SAYI : 6 10 NİSAN 1958 75 KR.

İdare Merkezi :

Park Sokak No. 33

Telefon : 2998

GAZİANTEP

Satış Merkezi :

Güneydoğu Yayıncılık ve
Kitabevi

GAZİANTEP

GAZİANTEP YÜKSEK TAHSİL OKUTMA VE KÜLTÜR DERNEĞİ ORGANIDIR

Gaziantep Şehri Eğitim ve Öğretim Durumu

İlköğretim : İstatistik kanunlarına göre umumi nüfusun % 15 i ilk tahsil çağındaki çocuk adedi olacağına göre, bu sayının aslı (15000) dir. Normal okullarda azami öğrenci adedi sınıf başına 50 olduğuna göre, Gaziantep'in bu gün için herbiri 5 dersaneli olursa 62 okula mutlak ihtiyacı olduğu anlaşılır. Halen 15 okul binası mevcuttur, bunların da ancak altı tanesi okul olarak inşa edilmiş olup, 9 tanesi gayri müsait eğitim - öğretim şartlarını haiz büyükçe ev veya otelden, handan bozma binalardır. Bu günkü nüfusa göre inşası gereken 7000 öğrenci alacak okul adedi, 5 dersaneli olursa 47 olacaktır. Kesif nüfuslu semtlerde 10 - 15 dersaneli okul binaları yapmak veya mevcuttan arsası müsait olanlara pavyon ilave etmek suretile bu adet bina olarak düşürülebilir.

Orta öğretim : Şehirde halen 6 tane orta dereceli okul vardır. Bunlardan Kız Enstitüsü hariç, diğerlerinin durumları islah, tadil veya kiradan kurtulmak için yeniden inşayı icabettirmektedir. Lise, Ticaret Lisesi, Kız Orta Okulu binalarının yeniden yapılması, Erkek S. Enstitüsünün idare ve dersane kısmının eklenmesi, İlköğretmen okulunda esaslı tadil ve ilâveler yapılması zarurîdir.

NOT :

Bu bilgi, Gaziantep Belediye Başkanlığına 7. Nisan. 1956 tarihinde sunulan ve Maarif Müdürü, Ticaret Lisesi Müdürü, İlk öğretim Müfettişi ve Sakarya İlk okulu başöğretmenlerinin imzalarını taşıyan bir rapordan alınmıştır.

H. Yetkin

İadesi Lâzım Gelen Bir Hak

Şakir Sabri Yener üstadımızın Kültür Derneği tarafından yayınlanan (Gaziantep'in Yakın Tarihinden Notlar ve Hatıralar) adlı eserinde okuduğumuza göre, şehrimiz Maarifinin gelişmesi için 64 yıl önce bir dernek kurulmuştur. Çeçitli yollardan yüzbinlerce liralık akar temin eden bu mahalî teşekkül, çok değerli hizmetler ettikten

sonra, ilk öğretimin tam devlet idare ve kontrolüne geçmesi üzerine kapatılmış, akaratı da satılmıştır. İşin bundan sonra takip edeceği mantıki yol, bu satışlardan elde edilen paraların şehrimize, günden güne artan ilkokul ihtiyacına sarfı idi. Ne yazık ki, o vakitler hakkımızı arayamamızın neticesi olarak bu paralar Ankaraya yol-

EVVELÂ MAARİF DÂVASI

Avukat Ayhan ÜNLER

Gaziantep Kültür Dergisinde hakikaten kıymetli ve düşündürücü yazılar buluyoruz. Derginin üçüncü sayısında neşredilen Sayın Şakir Sabri Yener'in Dayı Ahmet Ağa'dan naklettiği yazısı ne kadar enteresansa beşinci sayısında neşredilen maarif istatistik cetveli de o kadar dikkate değer. Gaziantep'teki okul, öğrenci ve öğretmen sayılarını gösteren bu cetveldен öğrendiğimize göre 100.000 in üstünde bir nüfusa sahip olan şehrimizde sadece 16

ilkokul var. Her 70 talebeyle de ancak bir öğretmen düşüyor. Köylerde öğrenci öğretmen nisbeti seksen yediye bir gibi dahada düşük vaziyette. Okuyanlarla okumayan çocukların sayısı ise birbirine yakın nisbette. Şehir içinde bile her üç çocuktan bir tanesi okuldan mahrum kalmak mecburiyetinde.

Şu acıklı nisbetleri bütün memlekete teşmil etmek doğru mudur bilemeyiz. Maalesef bizde, istatistik yayınlarında maarif

lanmış, başta Bursa Kız Lisesi olmak üzere diğer mahallerin kültür işlerine harcanmıştır.

İnsanın şu hikâyeye inanmayacağı geliyor. Benim dedemden kalan bir malı ona muhtaç da bulduğum halde elimden al, başkasına ver. Şehir namına söz sahibi olanlar da buna seyirci kalsınlar. Doğrusu, aklın alacağı bir iş değildir.

Gaziantep'te mevcut ilkokulların ihtiyacı karşılamadığı, günde çift hatta üç öğretim yapılması ile sabittir. Bu yetersizlik bir yandan yayrularımızın cahil kalmasına bir yandan da öğrencilerin iyi yetişmemelerine sebep olmaktadır. Bu gerçekler artık hiç kimse tarafından inkâr edilmiyor.

Eskiden bir kimse, çocuğunu, ya okutarak kısmetini devlet kapısına bağlar yahut hiç okutmaz bir sanatkârın, bir tüccarın yanına çırak vererek serbest meslek adamı olmasını sağlardı. Şimdi, sanatkâr da yapsa, alışverişçi de yapsa okutturmak mecburiyetindedir.

Sanatkâr olmak isteyenler alaylı ustalar yerine sanat enstitülerini tercih ediyorlar. İster bilfiil ticaretle uğraşsın, ister bir tüccarın yanında aylıkla iş görsün, bu mesleğe atılan genç, muhasebe usüllerini bilmek zorundadır.

Çocuğu hangi tarafa yöneltirsek yöneltelim, bir okulun çatısı altında kafasını ve parmaklarını marifetlendirmek zorundayız. Bu gerçeği yakından görenler yavrularının körpe dimağlarını bilgi ve teknik nurlarıyla pişirmek için can atıyorlar. Ne yazık ki, bu ateşli arzuların yerini çok vakit hayal kırıklığı alıyor.

Yılların tecrübesi göstermiştir ki, ilkokul yapımı meselesi ne dernek kurmakla, ne de hamiyet sahiplerine sığınmakla çözülecektir. Bu davayı ancak devletin kudretli eli halleder.

Üzülerek söylüeyelim, bu el şimdiye kadar Gaziantebe uzanmamıştır. Üstelikde yukarıda belirttiğimiz gibi bu şehrin ecdadı tarafından bırakılan imkânları da elinden alınmıştır. Tevekkeli değil, ilköğretim çağındaki yavrularını okutmakta sonuncu geliyoruz.

Nüfusu hızla artan ve ilkokul ihtiyacı bu hıza uyarak fazlalaşan Gaziantep'te okul inşası nüfus artışına ve ihtiyaca ayak uydurulamamaktadır. İlkokul yaptırma konusunda devlet mutlaka yardım etmelidir, hiç olmazsa alınan haklarımız iade edilmedir.

Avuka Cemil Cahit Güzelbey

haberlerine pek az yer ayrılır. Fakat herhalde muhakkak olan cihet şu ki güzel ve tarihi şehrimiz kalabalık ve çalışkan nüfusuna rağmen maarif sahasında pek geri ve bakımsız kalmıştır. Şehrimizde ilk tahsil sahasındaki bu gerilik üniversitelere gönderdiğimiz talebe sayısında da aynen devam eder. Diğer şehirlerimizin fakültelerde dahi sayısı yüzleri aşan gurublar teşkil ederken Gaziantep'liler üniversite içinde bile parmakla gösterilecek derecede az ve mahdut kalırlar. Bu hali şehrimizde tahsil gerektiren meslekler dışında daha kazançlı imkânlar mevcut olduğu şeklinde izah etmek kabilsede her iki çocuktan bir tanesi tahsilden bile mahrum yetişirken istikbal için iyimser kalırsak milletimizi, memleketimizi ve bizzat kendimizi kültür ve medeniyet esaretine peşinen mahkûm etmiş sayılırız.

Sayın Öğretmen Şakir Sabri Yener'in Dayı Ahmet Ağadan naklettiği yazısı ne kadar öğretici ve ibret verici. Bütün dünya milletlerinin hayranlıkla takip ve üstünlüklerini kabul ettiği Alman milleti evvelâ ilk öğretim davasını ele almaktadır ki bu günkü erişilmez görünen terakki temposuna kavuşmuştur. Evvelâ maariften başlamak kolay ve kısa vadeli görünmiyebilir. Fakat bir kere işlerimizi bu salim mecraya döküldük mi zaman bizimle bizim için işler. Aziz Türk Milletinin hiç olmazsa ekseriyetine müsbet ilmin ışığını ve verilerini mal ettiğimiz gün bir asrı aşan mazisi bulunan gerilikten sıyrılma çabamız semereli ve mutlaka muvaffak olunacak bir devreye girer. Ve şurasını da işaret edelim ki bu intikali yapacaklar kendilerine ve mensup oldukları nesle en büyük şerefi ve vazifesini yapanların huzurunu kazandırır.

Halen yurdun muhtelif köşelerinde kurulan barajlarda tecessüm eden kalkınma arzu ve gayretlerimiz dolayısıyla hemen söyleyelim ki işte asıl baraj ihtiyacımız bu mevzudadır. Evet, ticaret, iktisat, ziraat, teknik ve hatta askerlik sahasında bir ta-

Önce Evimizin önünü süpürelim

Gaziantep'liler yardım sever insanlardır. Yurdumuzun neresinde bir felâket olsa, Gaziantep'liler yardıma koşanların başında gelir. Nerede millî bir eser meydana getirilmek istense, Gaziantep'li yardım işinde yine başta. Kızılay, Hava Kurumu gibi cemiyetlerimize bu şehir halkı her yıl yüzbinlerce lira yardım yapar. Başka şehir okullarının öğrencilerine nisbetle, talebelerimiz de yardım işinde çok çömerttirler, Bir çok öğretmenlerimiz ve Gaziantep'liler hayır işinde vazife almayı şeref sayarlar ve yurdun bir çok bölgelerine binlerce liranın akmasını temin ederler.

Bu meziyetimiz iftihar edilecek bir yönümüzdür. Fakat madalyanın bir de ters yüzü ve acı tarafı vardır. Bu halk yurdun başka yerlerine yaptığı yardımın onda birini dahi içinde yaşadığı şehire yapmaz.

Fütfen Sahifeyi çeviriniz

kım islahata ve dev adımlara ihtiyacımız var. Fakat geri kalmış olmanın ızdırabı ile heyecanlarımızı ve enerjimizi gelişi güzel harcamıyalım. Diğer bütün sahalardaki ihtiyaç ve heveslerimizi barajlıyalım. Öğretim ve eğitim meselesini ilk plâna alalım. İlk hedefimiz her türk ilk okulu okuyabilsin ve okusun. Hem de normal öğretim yapan beş sınıflı, beş öğretmenli, azami 30 kişilik sınıflarda.

Zannederim bu sahada, hissesi mütevazı da olsa, Gaziantep Kültür Derneğine büyük gayretler ve vazifeler terettüp ediyor...

29 Mart/1958 — İstanbul

Kültür Derneği ve Yurt Meselesi

Dr. Şahap KARSLIGİL
(Dernek Umumi Kâtibi)

Kültür Derneğinin yurt davasından başka talebe yardımı ve kültürel çalışmalar gibi uğraşmaya mecbur olduğu pek mühim meseleleri vardır. Bu işlerin tam manasıyla başarılabilmesi için ne kadar gayretli çalışmalara ve maddi imkânlarla ihtiyaç görüleceği elbette takdir edilir. Kültür Derneği, kendi zayıf imkânlarıyla şimdiye kadar ancak talebe yardım meselelerinde biraz başarı göstermiş sayılabilir. Bu zamana kadar yüzden fazla talebeye yardım yapılmış, bunların pek çoğu mezun edilerek, memlekete birer münevver evlât kazandırılmıştır. Kültürel faaliyet sahasında ancak son zamanlarda büyük gayretler gösterilmektedir. Yurt meselesinde şimdiye kadar bir çok gayretler gösterilmiş olmasına rağmen, çeşitli sebeplerden dolayı maalesef müsbet bir neticeye erişilememiştir. Ancak son zamanlarda Ankarada yurt için bir arsa satın alınabilmiştir. Bu zamana kadar yapılan muhtelif çalışmalardan alınan bu cüz'î netice göstermiştir ki Kültür Derneği bugünkü durumunda tek başına yurt meselesinde ne kadar da gayret sarfetse tatminkâr bir başarıya ulaşamaz, talebe

yardımı ve kültürel faaliyetlerden maada bütçesinde yurt için ayırdığı tahsisatla İstanbul ve Ankarada yurt yaptırıp talebelerin menfaatine arz etmek gibi büyük iddialar peşinde koşamaz. Zira sadece arsa almakla iş bitmez. Yurt için on binlerce liraya ihtiyaç vardır. Bu işin başarılabilmesi için yurt işini devlet ele almalıdır. Dernekte kendi imkânları nisbetinde devleti desteklemelidir. Zaten şimdiki halde mesele bu yoldadır. Dernek Yurt meselesinde Gaziantebe faydalı olabilmek için, bütün gücü ile kültürel çalışmalara önem vererek derneğe olan halkın itimadını artırmaya çalışmakta ve büyük gelir menbaları elde etmek yolundadır. Bu iş için birde eşya piyangosu tertip edilmiş bulunmaktadır. Elde ettiğimiz bilgiye nazaran Gaziantep'te öğrencilerin yüzde 85 i İstanbulda, yüzde 15 i Ankarada okumaktadır. İstanbulda kurulacak yurda daha fazla ihtiyaç vardır. İstanbul yurdu meselesinin de ön plâna alınması icap eder. Hülâsa, yurt meselesi bir devlet işidir. Derneğimiz yurt meselesinde elinden geldiği kadar devletimizin yardımcısı olmalıdır.

Meselâ: Bu şehrin onaltı bin çocuğundan 6000 çocuğu okulsuzluk yüzünden tahsilden mahrumdurlar. Mevcut okullarımız ikili üçlü tedrisat yaptıklarından, okuyan çocuklarımızı iyi yetiştiremiyoruz. Bir başka misal: Bütün şehirlerin talebe yurtları olduğu halde, Gaziantebimizin bir talebe yurdu yoktur. Hülâsa, Antep tabiriyle biz, Şehreküstüde dilenip Tabakhanede para dağıtan insanlara benziyoruz. Bu şehir halkı biraz da kendi dertlerini düşünmelidir. Herkes kendi evinin önünü süpürürse, Belediyeye lüzum kalmaz diye güzel bir söz vardır. Gaziantep'liler de daima komşusu-

nun evinin önünü değil, birazda kendi evinin önünü süpürmesi gerekmektedir. Vatandeşlarımız yardım yaparken bir tercih yapmalıdırlar. Yardımını tercihen yaşadığı şehrin dertlerini sarmak isteyen teşekküllere yapmalıdır. Ayağınızda Ayakkabı yokken, başkasının kırıvatı eksik diye ona kırıvat parası vermek gibi gülünç durumdan artık kurtulmalıyız. Önce şehrimizin dertlerini halledersek ve daha iyi yaşayabilirsek, ileride yurdumuzun diğer bölgelerine daha faydalı oluruz.

Avukat Hulûsi YETKİN

Musiki Hayatında Gaziantep

“ Büyük Bestekârlarımızdan: ”

Mehmet Bey (Ayıntabî)

Yazan : Şakir Sabri YENER

18 Numaralı Musiki Mecmuasının 20 inci sayfasında, şunları okuyoruz:

“ — Mehmet Bey (Ayıntabî), Antepte doğmuş, İstanbulda yerleşmiştir. Alaybeyleri zümresindedir. Dördüncü Sultan Mehmet (1648-1687) devrinde meşhur olmuştur. Musiki'yi, bu sanatın üstadlarından tahsil ederek kendisinde üstad payesine erişmiş, hatta zamanındaki musikişinasların ilim ve amel bakımından en yükseği olarak tanınmıştır. Sesi güzel ve donukanlı idi. Evc makamından (Türki'darp) usulünde olmak üzere (Gulâm Şâdî)nin (Kâr-ı Geysû) sına nazire diyerek bestelediği Kâr'ın Farsça güftesi şudur:

Peri veş dil-i divane mî keşed hûyeş
Ki nîst hadd-i beşer seyr ü dîden-i rûyeş

Hüseynî makamından Nîm-sakil usulündeki diğer kâr'ının yine Farsça olan güftesi şudur:

Khiz ve cilve âb kün servi çemen-tırazrâ
Âb-ü hava ziyade kün bağçe-i niyazrâ

Bunlardan başka Kâr, Nakş, Murabba (Yani beste) ve şarkı olmak üzere 100 den ziyade eseri vardır. Eserlerin çoğu, meşhur bestekârların parçalarına naziredir, ama taklidin, asıldan aşağı kalacağı hakkındaki kaaidenin yanlışlığını isbat edecek kadar güzeldir....”

Mehmet Bey Ayıntabî hakkındaki bu bilgi, yine Musiki Mecmuasının 9 uncu sayısının 19 uncu sayfasında belirtildiği üzere.

“(Şeyh-ül-İslâm Esat Efendi) nin:

(Atrab-ül-âsâr fî Tezkiret'i urefâ-il-edvâr) adlı eserinin bu günkü Türkçemize tercümesinin (M) harfinden alınmıştır.

Bu eserin nüshaları Yıldız Kütüphanesinde Hal Tercümeleri kısmının 13 üncü numarasında ve Hâlis Efendi Kütüphanesinin 1594 numarasında kayıtlı olduğu, yine aynı mecmuanın aynı sayfasından belirtilmektedir.

Takriben bundan (371) sene evvel yaşamış olan Mehmet Bey Ayıntabî'nin zamanımıza ulaşmış olan Hafif Usulü'ndeki (Kâr'ı Behişt) adlı Irak Makamı'ndaki Kâr-ı (Kâr: Türk Musikisinde beste şekillerinin en büyük olanıdır. Gaziantep Türk Musikisi Cemiyetinde mevcuttur. Bu eseri, Gaziantep'in meşhur operatörlerinden Dr. Cemil Özbal'ın, Bestekâr (Ali Rifat) veyahut (Rauf Yekta) dan aldığı rivayet edilmektedir.

Aynı eser (Dr. Suphi Ezgi) nin (Türk Musikisi Nazariyatı) adlı eserinde de ve biraz denişik bir halde mevcuttur.

Güftesi yine Farsça olan bu (Kâr: Behişt) Gaziantep Türk Musikisi Cemiyetinin haftada iki defa mutad toplantısında geçilmek suretile üzerinde çalışılmaktadır. Cemiyetin yakında vereceği büyük konserde bize büyük bestekârlarımızın bu eserini dinletecek olan genç müzisyenlerimizin konserini hasretle beklemekteyiz.

Gerek Kâr'ı Behişt'in güftesi gerek yukarıda geçen iki güfte Farsça olduğu için kelimelerde tahrifat ta yapılmış olması dolaysile Türkçelerini açıklamak mümkün olamamıştır.

Bana bu malûmatı ve bu musiki mecmuasını veren İlkokuldaki zeki talebelerimden hâlen Gaziantep İnhisarlar Başmüdürlüğü Muhasebecisi (Ali Çelikbaş) a teşekkür ederim. Ali Çelikbaş aynı zamanda Gaziantep Türk Musikisi Cemiyetinin Musik Hocasıdır.

14/3/1958

Gaziantep'e gönülden kopan satırlar

*Sanatımı bir yeni burca daha çekerek
Bir yeni şevka daha bayraktar olsam gerek:
Dünyaya ders verecek bir şanlı mektep demek
Anasıyle oğluyla kahraman Antep demek.
İstiklâl düşmanına bir kere duyduk mu hınç
Her hız bir Şahin olur ve her hamle bir kılıç.
Kanımızı bir arzu tutuşturmasın hele
Dünya bize dar gelir tutuştuk mu elele;
Atıla'da, Teymur'da, Yıldırım'da bu hızdır,
11 Ayda 70.000 mermi de faydasızdır.
Bir kişiye üç mermi, Türk azmini yenemez;
Türklük yok oldu denir, esir oldu denemez!
Bir yurt yaptı, göz yaş, kan, ter, kata kata Türk
Başımızda dünyanın en büyüğü Atatürk.
Kaç tane Türk şehri var bekler emir ve fırsat:
Tek Verdünü ilk hızla geçecektir iki kat.
Bilsin o tarihinde tek Jandark veren millet
Her Türk ana bir Jandark olmağa bekler nevbet.
Önüne birkaç Antep daha çıkacak yarın
Türkün eşsizliğini unutmuş olanların.
Dünyanın erlik diye nesi varsa hep bizim;
Mohaç bizim, Pilevne bizim ve Antep bizim.*

Behçet Kemal ÇAĞLAR

Bir Nisan Sabahını övgü

*Bu sabah gözlerime
Bir başka görünüyor insanlar
Herkes tanıdığım sanki
Gelene geçene selam veriyorum.
Sevinçliyim bu erken sabahta
Öylesine ki sevincimden ölüyorum.
Gözleri parlıyor insanların
Bütün yüzlerden sevinç akıyor
Bu gün bir başka
Saatler öylesine, öylesine anlar
Bu sabah bir başka olmuş insanlar
Gözlerde geç kalmanın mahmurluğu yok
Gelene geçene gülümsüyor selam veriyorum
Sabahın temiz havasını içime çekerek söyleniyorum
Bu sabah hergünkünden bir başka sabah
Her sabah bu kadar güzel olsa ah...*

Fevzi GÜNENÇ

Bahar Geldi

*Ey bülbül, sarı bülbül!
Ömrümün varı bülbül!
Gel, gül oyna kırların
Geldi baharı bülbül!
Bademler çiçek açtı
Kırlara koku saçtı
İlgıt ılgıt cridi
Dağların karı bülbül!
Türlü türlü çiçekler
Bahçede seni bekler...
Derdini avutmaktır -
Goncanın kârı bülbül!
Sen muradına erdin!..
Baharı, yazı gördün!
Tanrım hep kavuştursun
Sevdaşları bülbül!*

Ş. S. YENER

Bu günün gençlerine

*Ey gençleri bu günün,
«Türküüm!» diye öğünün
Bu yükselen ülkünün,
Sarmış ufuklarını
Çelik gibi sesiniz,
Parlıyan hevesiniz.
Geceleri kovunuz,
Karanlığı boğunuz,
Sabah oldu doğunuz.
Işık sizden fişkirir
Vatanın her yerine,
Türk'lüğün üzerine.
Özünüz Türklüğün.
Türklük için büyüün.
Nurusunuz her köyün.
Berrak ışığınızla
Bu vatani parlatın,
Her yeri aydınlatın.*

M. Doğan SEMİZ

ÖĞRETMEN

Sen bir çiçek değilsin;
Bir menekşe dağısın..
Sen kelebek değilsin;
Şen bir gönül bağısın...

Bize parlak yol açan
Kıvılcımlı ateşin...
Ruhumuza nur saçan,
Hayat veren güneşsin...

Şirin güzel dilinle
Dilinizi öğrettin...
Coşkun bilgi selinle
Bilgimizi yükselttin...

Sensiz benliğimizi
Kaybederek bunarız...
Ey, sana Türk yıldızı,
Sonsuz saygı sunarız..

Muharrem BOZKAYA

Meslek Aşkı

Caddeyi süpürür Adil
Süpürür hiç yılmadan
Bir yandan hayal kurar
Meslek aşkı

Karısına bir yazma
Akşama yemeklik domates
Kızını sevindirmek için
Bizde sakız alacak

Günlük ücreti artmış
Annesine müjdesi var
Süpür Adil süpür
Yarine pazar..

Yalçın DAĞ

400 Sene Evvel Antep'te Alış Veriş

Şefik TÜRKER

Mevcut mahkeme sicillerile, Antep'in dört buçuk asır evvelki hayatına kadar inebiliyoruz. Memleketin kadısı, yalnız kazaî işlerle kalmayıp şehrin her türlü işlemlerinde derece derece alâkalı bulunduğundan elimizdeki bu sicil kayıtları içtimaî, iktisadî yönlerden de bize çok enteresan bilgiler vermektedir. Hele alım satım işlerindeki doğruluk esnaf teşekkülleri, narhlarda gösterilen titizlik bilhassa dikkatimizi çekmektedir. Muntazam belediye teşkilâtı olmamasına rağmen bu işlere bakan muhtesipler günü gününe narkları takip ve satıcıları kontrol ederek eksik tartanları, fazlaya veya çürük, sihhata muzir yiyecek satanları derhal mahkemeye verirlerdi. Tartılarda görülen noksanlıklar pek cüzi de olsa kattiyyen affedilmez muhakkak haklarında muamele yapılırdı. Sicillerde bu gibi hadiselere ait kayıtlar pek çoktur.

Her hangi bir malı satışa arzetmeden önce evvelâ "izni şer'i," sonra da muhtesipten nark almak lâzımdı. Yoksa izinsiz addedilir hemen mahkemeye verilir.

Değil şeftali, samana varıncaya kadar her türlü meta aynı seremoniye tâbi idi.

Herkesin her zaman muhtaç olduğu et, ekmek gibi maddeler satanlar her zaman dükkânlarında bunları bulundurmaya mecbur idiler. Onun için kasaplar ve ekmekçiler birbirlerine "mütezaminin ve mütekafilin," oldukları hakkında mahkemece şartlaşma yaparlardı.

Alış verişte görülen noksanlıklar ve yanlışlıklar mahkeme yalnız muhtesibin müteleasile karara bağlanmaz, icabında ehli vukuf veya şahitlerde dinlenirdi. Narklar gelişi güzel verilmez, mahkemece ehliyetli şahıslarla müşavere edildikten sonra tesbit edilirdi.

Dört buçuk asır evvelki Antep'te mütedavil muhtelif paralar görüyoruz. Sicillerde yer yer rastladığımız para, altın, flori altın, Osmanî akçe, Halebî akçe... gibi isimler bize o zamanki paranın çeşitleri hakkında bir fikir veriliyor.

Başpınar'dan

DÜŞÜNCE

Parmaklarım ellerimin ucunda
Parmaklarım başımda
Parmaklarım beynim içinde
Parmaklarım boy boy
Parmaklarım biçim biçim
Parmaklarım
Parmağım
Koparmalıyım sizi ellerimden
Ben deli
Ben biçare
Ne çare
Parmaklarım başımda
Parmaklarım beynim içinde
Parmaklarım boy boy
Parmaklarım biçim biçim

S. IPEKÇIOĞLU

Bizler

*Neden bu kadar, hırçınız bizler
Fenalık yaparız, birbirimize
Gözümüz doymaz
Daha çok isteriz
Milyonumuz olsada
Düşünür müyüz köprünün üzerinde
Olduğumuzu
Bilmezmiyiz. Gözümüzün bir avuç
Toprakla doyduğunu
Cepsiz, yakasız, tokasız gömleğimizi
Hiç düşünmezmiyiz.*

Musa KARACA

Kalya'ya

Sanırsın çiğ düşmüş çimen üstüne
Bakınca eriyecek gibi nazenin
Gökten indirilen tanrı dillerine
Güllerden taç örsem incinir mi dersin ?

İlhan Budak (Öz)

Gaziantebin Halkı

Gaziler diyarı, şehit mahşeri,
Tarihi yamandır Gaziantebin.
Yiğitlik, erlikte hepsi hemşeri,
Halkı kahramandır Gaziantebin.

Bağları üzümle dolar ve taşar,
Çocuklar salkımla yolcuya koşar,
Askeri görünce coştukca coşar,
Halkı kahramandır Gaziantebin.

Türkün heybeti var dağ ve taşında,
Şahin bey nöbetçi köprü başında,
Erkeği, kadını ve her yaşında,
Halkı kahramandır Gaziantebin...

Fıstığı yetişmiş dermeğe hazır,
Düşmanı yerlere sermeğe hazır,
Canını yurt için vermeğe hazır,
Halkı kahramandır Gaziantebin...

Enver TUNCALP

KARA TAŞ

Şu kara topraktan bir tarih çıkar,
Geçmiş haşmetiyle, burada yatıyor,
Bu topraktaki kan nice kir yıkar,
Burda bir milletin kalbi atıyor.

Görünen ağaçlar kanla sulanmış,
Şu kapkara taşlar ala bulanmış,
Tarihe pek kanlı bir yüz ulanmış,
Karataş bizlere ne anlatıyor.

Her taşın üstünde kurşun yarası,
Gögünde bile var harb hatırası,
Taşların altında bir su matrası,
Anılan geçmişe bir his katıyor.

Burda BOZKURT dalmış sürü çakala,
Ne döğüşler olmuş sığmaz akıla,
Her taşta nişan-ı gazi takıla,
Çevir sayfaları güneş batıyor.

Abidin YÜCEDAĞ

Gaziantep Kılavuzu Hazırlıkları

Derneğimizin Kitaplık ve arşiv kolu ile Yayın kolu Gaziantep Kılavuzunu hazırlama işinde iş birliği yapmaktadırlar.

Çalışmalar birinci safhadadır: Bir yandan Gaziantep Kılavuzu için lüzumlu olduğunu tahmin ettiğimiz kitap, dergi, gazete ve yazıları Gaziantep Kitablığında bir araya toplamaktayız. Diğer yandan bu işle ilgilendiğini tahmin ettiğimiz yazarlarımızdan Kılavuz için plân istemekteyiz. Bu sayıda Sayın Ömer Asım Aksoy'un plânını yayınlıyoruz. Okuyucularımızdan bu plânı tetkik etmelerini, noksanları varsa tamamlamalarını veya yeni bir plan yollamalarını diliyoruz.

Dergimizin 10.Haziran.1958 sayısında Gaziantep Kılavuzunun kesinleşen plânını yayınlıyacağız. Bu tarihten itibaren çalışmaların ikinci safhasına geçeceğiz. Her bahsin yazılmasını biranşlarına göre ayrı ayrı müelliflerden rica edeceğiz. Bahisler yazıldıktan sonra çalışmalarımızın üçüncü safhası başlayacaktır. Kılavuz çalışmalarında temayüz etmiş yazarlardan bir heyet kuracağız. Bu heyet, bahislerin tümünü gözden geçirip kabul edilecek ölçü ve usule göre eseri düzenliyecektir.

Kültür ve Yayın Şubesi adına
Hulûsi YETKİN

Ömer Asım Aksoy'un Gaziantep Kılavuzu için plânı

1. Gaziantep'e giden yollar:

Batıdan, doğudan, kuzeyden, güneyden istasyonlar. (Her biri Gaziantebe kaç kilometredir? Taşıtlar) -Ekspres ve posta günleri-Varma ve kalkma saatleri-Narlı Gaziantep, Gaziantep Kargamış Demiryolu.

2. Gaziantep Şehri ve Belediyesi:

Şehrin plânı-şehrin tabii durumu, Genel Yapı durumu-nüfusu-ana caddeleri ve uzunlukları-ikinci caddeler ve uzunlukları-

Oteller-Lokantalar - Sinemalar - Gazinolar-Parklar-Kale-Şehitler Anıtı-Camiler-Hamamlar-Hanlar - Fırınlara - Dükkanlar-Bağ evleri Mesireler-Mahalleler-Belediye Bütçesi - sıra ile Belediye Reisleri-Hal-Mezbaha - Elektrik Su-Mezarlık.

3. Ticaret:

İş merkezi olan yerler-Bankalar-Şirketler-Kooperatifler-Ticaret ve Sanayi Odası-Ticaret konuları-Ticaret firmaları - Büyük Yazıhaneler,sahipleri ve yaptıkları ticaret. İhracat (nerelere ve ne miktar ne gibi eşya gönderildiği, istatistiklerle)-İthalât (Nerelerden ne miktar ne gibi eşya getirildiği, istatistiklerle)

4. Sanat:

Fabrikalar, Dokumacılık (Tezgah ve işçi sayısı ile)-Bakırcılık, Sabunculuk, Tabaklık, Baklavacılık, Antep işi, Madeni sanatlar v s.

5. Ziraat:

Bağcılık, Fıstıkçılık, Tütüncülük, Zeytincilik, Meyvecilik, (Meyvecilik istasyonu) Sebzeçilik, Hayvancılık, (Hara) Hububat Mücadeleler.

Millî Eğitim.

Lise (tarihi, binası, öğrenci sayısı v s.) Ticaret Lisesi, Öğretmen Okulu, Kız Enstitüsü, Erkek Sanat Okulu, Kız Ortaokulu Körler Okulu, ilkokullar.

7. Kültür Hareketleri:

Gaziantep'ten yetişmiş büyük insanlar (eser yazmış olanların eserleri) -Maarif-i Mahalliye-Aynül Maarif Cemiyeti, Türk Ocağı, Halkevi ve yayınları, Kültür Derneği ve çalışmaları, Matbaalar, Gazete ve Dergiler, Folklor.

8. Cemiyet Hayatı:

Siyasî Cemiyetler: İttihat ve Terakki, Halk Partisi, Demekrat Parti, Millet Partisi, Cumhuriyetçi Millet Partisi, Hürriyet Parti

Gaziantep Kültür'ü Okurken

Kültür denince bu, kısaca : bir memleketin harsinin ifadesi olmakla genel olarak medeniyetin temeli olan en geniş mâ-

(Kısaca hayatları ve başkanları), Cumhuriyet devri mebuslarının devre devre adları, Esnaf Cemiyetleri: (Her esnafın ayrı ayrı teşekkülleri)

9. Adalet Kurumları:

Ağır Ceza, Asliye Hukuk, Asliye Ceza, Sulh Hukuk, Sulh Hukuk Mahkemeleri (Her birinde her sene çıkan iş miktarı) İcra, Müddeiumumilik, Baro (Avukat sayısı, adları, yazıhanelerinin bulunduğu yerler) Hapishane.

10. Sağlık Kurumları:

Memleket Hastahanesi: (Yatak ve doktor sayısı, Verem Hastahanesi, Doğumevi, Amerikan Hastahanesi, Hususî Hastahaneler, Trahom Savaşı, Sıtma Savaşı, Çocuk Yuvası, Düşkünler Evi, serbest doktorlar (İhtisasları Muayenehaneleri) Diş Tabipleri Elbiseler, Eczaneler ve yerleri.

11. Gaziantepin Tarihi:

Tarihten önce, Tarih zamânları, (İslâmiyet, Kölemenler, Osmanlılar devri), Gaziantep Müdafaası, Gazilik Kanunu, Gaziantep Müzesi, Kitabeler.

12. Gaziantepin Coğrafyası ve İdari

Teşkilâtı:

İl haritası, Tul, arz dereceleri, Dağları, ovaları, suları, gölleri, rüzgârları, yağmur, kar, suhnet, rutubet, etnik durumu İlbeyli ve Barak Türkmenleri, ilin nüfusu, yüz ölçüsü, ilçeleri, bucakları ve köyleri, her birliğin nüfusu ve özellikleri, merkezden ilçelere ve komşu illere giden yollar ve uzunlukları-Özel İdare Bütçesi.

13. Gaziantep için söylenmiş sözlerden örnekler:

Atatürkten, geçmiş şair ve yazarlardan, yeni şair ve yazarlardan.

nâda bir mevzudur. İlim, sanat, içtimâî, ahlâkî mevzular hep bu konuya dahildir. Gaziantep Kültür dergisinden önce, sayın üstad Ş. Sabri Yener'in idaresinde yayımlanmış olan Gaziyurdumuzun biricik dergi ve bir bilgi hazinesi olan Başpınar dergisi de bu ümniyeyi gerçekleştirmeğe çalışmıştır. Orada bilhassa şehrimizin kültürünü ilgilendiren her konuda yazılar görürüz.

Gaziantep Kültür dergisi de kültürel yayın çalışmalarına devam ederken bilhassa folklorik kanunlara önem vermiştir. Dergi, neş münevverin bu uğurda çalışmasını teşvik etmek ve sağlamak üzere Başpınar dergisinde çalışmış olan folkloristlerin yazılarını gençliğe arzetmeyi faydalı bulmaktadır.

Bir milletin tarihini öğrenmekte folklorunun hizmeti çok büyüktür. Bilindiği gibi, folklor sahası çok geniştir; sonu gelmeyen yâni ebedi bir hazinedir. Onun için, ne her hangi kültürel alanda verilen eserler, ne de Başpınar dergisinde çıkan folklorik yazılarla iş bitmiş değildir. Bunu araştırmak, bulmak için çalışmalara devam etmek gerektir, bunu da münevverlerimizden ve gençliğimizden bekler ve umarız.

Yukarıda işaret ettiğim Başpınar dergisinde dil ve folklor hareketinde ilk çığır açan ve kültürlü hemşehrilerimizi bu yolda çalışmağa teşvik eden sayın üstad Ömer Asım Aksoy olmuştur. Bu uğurdaki çalışmalardan bir önemlisini de sayın Hasan Çekli vermiştir. Bu zatın "Folklor kılavuzu,, adile yayımladığı broşürde folklor maddeleri güzel bir tasnifle sıralanmıştır. Bu da folklorik konuları araştırmaya ve işlemeğe devam etmek için kıymetli bir eser ve esas teşkil eder.

Son söz olarak tekrarlıyalım ki edebiyat, sanat ve folklor üzerinde her münevver vatandaşın biraz daha gayret sarfederek kültürümüzün genişlemesine ve yayılmasına çalışması candan temennimizdir.

Cemil GÜCYETMEZ

FUTBOL ve Düşündürdükleri

M. Güner SAMLI

Spor, gençliği kötü itiyatlardan masun tutmak, onlara alıştırmamak için meydana getirilen bir eğitim müessesesidir. Yoksa taparcasına top arkasından koşmak, uğrunda istikballer feda etmek, yine taparcasına işi gücü bırakıp milyonlarca enerjiyi söndürerek futbol seyretmek demek değildir. Lâkin bu madalyonun bir yüzü; gerçeği ve acı olanı ifade eden yüzünü ise, ancak görmek için bakacak insanlar görebilir. Biz, spor veya futbol zararlıdır, kötüdür demiyoruz. Yalnız ne var ki, yemegi bile çok yeseniz bu faydadan çok zarar verir. Bir şeyin ifratına kaçtınız mı o tamamen zararlı olur.

Biz diyoruz ki, milletin yükselmesinden, gençliğin terbiyesinden, cemiyetin ahlâkından bihaber spor (bilhassa Futbol) idarecileri acaba, Futbolun bir oyun olmaktan çıkıp bir ticaret ve kumar yolu haline geldiğini, memleketin geleceği için tehlikeli ve zararlı bir spor haline ulaştığını görmüyorlar mı? Ama, dediğimiz gibi bu oyun çocuk psikolojisinden, cemiyet psikolojisinden, pedagozi ilminden nasibleri olmayan, şahsi menfaatleri ve ihtirasları uğruna herşeyi feda edebilen karakterler eline bırakılırsa, devletin kontrolünden uzak kalırsa böyle olur, elbette.

Hepimiz biliriz: İstanbul'daki mühim (!) maç günlerinde en azından 10,000 - 20,000 vatan çocuğu ta sabahın erken saatlerinde stadda yer bulmaya çalışırlar. Ve öylece belkide aç-susuz olarak 8-10 saat güneş altında beklerler. (Bunların çoğunuda okul kaçakları teşkil eder.) Radyolarda verilen maç günleri, halka açık mâhâllere gidin ve görün : Hepsini çit kesilmiş. Radyonun etra-

fına toplanmış, bütün heyecanları ile, bütün dikkatleri ile spikerin ağzından çıkan kelimeleri can kulağı ile dinlediklerini görürsünüz. Birde gol oldum görün çocukluklarını. Henüz okuma, yazma bilmeyen birçok çocuk futbolcuların "takımlarile,, isimlerini ezberler. Nasıl gol olur, penaltı nedir, hopsait nedir hepsini; Hepsini herşeyden iyi bilir.

İşte, sosyal bir varlık böyle feci bir hal alınca onun tedavi edilmesi, ıslah yoluna gidilmesi gerekir. Yoksa gençliği bir sel gibi önüne katıp felâketlere doğru götürür, o varlık!...

Ben bu hallerde - haklı olarak - «yarası olan gocunur» misali hep gocunurum.

Uyanalım artık.

Milletimizin cihanda lâayık olduğu yeri bulması için, cemiyetin refaha, saadete kavuşması için, her şeyden mühim batı dünyasının gözlerinin bize çevrildiği şu anda, Türk milletinin büyük devlet olabilmesi için bu nesnelere, bu avarelikten birazıcıkta olsa ayrılalım. Derslerimize en az futbol kadar ehemmiyet vererek fene, ilme, tekniğe sarılalım. Ahlâka yönelelim çağdaşlarımız ahlâka:.

Anadolu

*Memleketim Anadolu
Erzurum Kars dağlarla dolu
Hatay şirin bir yerdir
Malatya çir yeridir
Edirne hudut boyu
Türkiye Anadolu*

Menmet Keleş

Gaziantep Kültüründe

Bir Hamle

(Şahin Toprak Beye)

İlk sayısından beri kendisini tanımak bahtiyarlığında bulunduğum, "Gaziantep-Kültür,, dergisinde yalnız fotoğraflar, şiirler, makaleler görmedim. Gaziantep Kültüründen umumun faydalanması için atılan bir adımı gördüm.

"Gaziantepde bir fikir muhiti teşekkül etmemiştir,, çok haklısınız. Gaziantebe gelip halkı ile haşırneşir olduğumuz günden bu yana, böyle bir kültür organının neden çıkmadığı bizi sukûtu-hayale uğratmıştı. "Gaziantep Kültür,, Dergisinin zihnimizde uyanan bu boşluğu dolduracağına inanmış bulunuyoruz. Tarih, Coğrafya ve bilhassa halk edebiyatı bakımından en geniş kültüre sahip olan Gaziantepden böyle bir edebi olay beklemek gayet tabii olarak hakkınızdır. Bu gün için değil yalnız Gazianteplilerin, her Türk'ün sitayişle yadettiği Şahin Beyden Ezo geline varıncaya kadar, nice edebi eserlerimiz işlenmemiş bakir duruyor. Köylerimizde yazının icadından habersizmişiz gibi şifahi edebiyat hüküm sürmektedir. Zaman denilen dev neyi yutmamışki onları silip süpürmesin!. Halk edebiyatı, şahısların olaylara karşı olan düşüncü ve sezislerinin neticesidir. Olay biran şahıs bir zaman içindir. Bunların zaptı-rapıtı münevverlerin vazifesidir. Şimdiye kadar kaybolmuş edebi nimetlerden aydınlar vicdanen sorumludurlar.

Bu işin gerçekleşmesi yönünde, Gaziantep kültür ailesinin canla başla çalışacaklarını ümit ediyoruz. İlim bir güneştir, o yöne doğru gidenlerin önüne gölge düşmez. Yeterki o yolda azimle çalışılsın, muvaffak olmamak gayri-kabildir.

İçinde bulunduğumuz günlerde uyan-

maya başlayan Gaziantep kültür faaliyetlerine, bizde elimizden gelen her türlü maddî ve manevî yardımlarımızı esirgemeyeceğimizi bildiririz. "Gaziantep Kültür,, dergisine uzun ömürler dileriz.

Yıldırım B. Kavraal
Güneyse Köyü Başöğ.
Oğuzeli

Bir öğretmenin Anısı

Aç perdeyi güzelim
Güneş girsin odamıza
Okullu çocuklar görmek istiyorum
Ellerinde betikler
Kulak ver.

Bize ne kipritsiz ateş yakan dostlardan
Uzaklardan geliyor suların şırıltısı
Kör iğneler çalıyor tüm alakları
Komşu kızı gel beraber dinleyelim.

- Yalçın Dâi

RAKI

İçersin olursun deli,
Yatarsın olursun ölü,
Kalkarsın olursun hasta,
Paran da gider üste.

Ahmet Taşar

Tiyatroyu Sevelim

Cahit SARAÇ

Güzel sanatların bir kolu olan tiyatro şimdiki eğitimsel çalışmaların en önemlisi olarak kabul edilmesi lâzımdır. Tiyatro mümkün olduğu kadar realiteye benzemeğe çalışır. Tiyatro ilk doğduğu andan bu güne kadar hiç durmadan tekâmül ve daha mükemmele doğru yol alıyor. Böylece tiyatro, bütün beşeri faaliyetlerden bir hisse kaptığını ve insanın en devamlı ihtiyaçlarından birini cevap verdiğini isbat etmiş oluyor. Sinema, radyo, televizyon ne kadar mükemmele doğru gitse yinede tiyatronun yerini tutamaz. Çünkü, tiyatrodaki seyirciler canlı bir insan olan aktörün ve aktrislerin karşısındadır.

Tiyatro şüpesizki bir âlemdir. İnsan orda eğlenir, güler ve bir ders edinir. Fazla çalışmış bir işçi tiyatroya giderse âdeta kendini kaybederek yorgunluğunu unuttur. Bir ferahlık hisseder ve ondan faydalanır. Teselliyi bazan içkide bulan gençler tiyatro sevgisini tatsalardı, meyhane köşelerinde dolaşmazdı. Böylece bu pis yerlerden uzaklaşıp kurtulurlardı ve piyesler seyrederdilerdi teselli olurlardı.

Gaziantep'de amatör tiyatroların çoğalmasına çalışmalıyız. Çünkü, bu amatör tiyatrolar, Gaziantep'de hakikî tiyatroların meydana gelmesi için lüzumlu muhiti hazırlıyacaktırlar.

N E M E L Â Z I M

Şarkın mistik felsefesi içinde bu hâleti ruhiyenin ve bu akidenin büyük rolü vardır. Bütün olayları ancak kendi nefsine taalluk ettiği zaman mütalâa eden ve harekete geçen bir ferdin muhakkak ki cemiyetteki rolü sıfırdır.

Memleketimizin menfaatlarına taalluk eden küçük hadiselerden, muvaffakiyetlerden örülerek büyük bir varlığın çıkmasına nasıl yabancı kalamazsak küçük gerilemeler, tereddiler suç teşkil eden olaylara da aynı şekilde (adam sen de, nema lâzım) diyerek seyirci kalamayız. Bu bir karhadir. İçtimaî varlığımızda bu (neme lâzım)cılık şüphe yok ki geniş ölçüde mürakabesizliği yaratmaktadır.

Birbirimizin kırıcı münekkidi değil, hayrîhah, uslandırıcı, samimî, murakibiyiz. (adam sen de, neme lâzım) yok. Cemiyetin hayatına, mukadderatına taalluk eden herşeyde serbestçe söylemeli, serbestçe münakaşa etmeliyiz. Olayları bütün açıklı-

ğı ile ortaya dökmek cesaretini göstermeliyiz. Şarkın bu mütevekkil ve boynu bükük akîdesini gömmeliyiz. Zira zamanı çoktan geçmiştir.

Turgut TURHAN

Maarif Vekâletinin T a m i m i

(Şakir Sabri Yener'in yazdığı, Gaziantep Yüksek Tahsil Okutma ve Kültür Derneğinin yayımladığı "Gaziantep'in Yakın Tarihinden Notlar ve Hâtıralar,, adlı eserin 200 kuruş karşılığında okul kooperatiflerinde satılması uygun görülmüştür.

"Güneydoğu Yayın ve Kitabevi, Park Sokak No. 13 — Gaziantep adresinden temin edilebilecek olan bu kitabın ilgililere duyurulmasını rica ederim.)

Maarif Vekili

Gaziantep Kültür Derneğine Açık Mektup

FISTIK GECELERİ

Sene 1950 . 31 Mart gecesi... Konak Salonlarında bütün hemşerilerimizle birlikte geceyi kutlamanın heyecanı içindeyiz..

Gece'nin hazırlıkları birkaç hafta önce başlamıştı.

Afişler, biletler, davetiyeler...

Gaziantep Belediyesinin teberrü ettiği yüz kilo kuru baklava ile Fıstık Kooperatifinin hediye ettiği yüz elli kilo kavrulmuş fıstık davetliler için 250 şer gramlık paketler halinde hazırlanmıştı.

Muhterem Doktorumuz Ahmet Cansunar'ın başkanlığında bir çok talebeler çalışmakta idiler. O gece için tertiplenen piyangoya bazı hemşerilerimiz çeşitli eşyalar teberru etmişlerdir. Bu arada Osman Güzel Beyin hediye ettiği radyoyu zikretmeden geçemeyeceğim.

Hülâsa birçok feragat ve çalışmalarından sonra, saat 21 de açılış nutkunu müteakip caz başladı.. Birçok yerli ve yabancı çiftler (ki maalesef bu çiftlerin ekserisini de üniversiteli talebeler teşkil ediyordu.) Dans etmeğe başladılar..

Saat 23 sıralarında Sabite Tür birkaç şarkı okudu. Ondan sonra yine dans'a devam edildi..

Bitişik masada oturan bir yabancı etrafına şaşkın şaşkın bakıyordu. Bir ara aynı hisle birbirimize baktık. Adamcağız bana sordu:

— Kardeşim siz Antepli misiniz? Ya-vaş bir sesle:

— Evet, efendim dedim.

— Peki biz buraya Antep Gecesi diye girdik. Antep'e ait hiçbir şey ne okundu, ne söylendi, ne de gösterildi.

Bu söz üzerine üzülerek adama sordum;

— Affedersiniz beyefendi siz nerelisiniz?

— Adana'lıyım

Ben de sizin gibi İstanbula yeni geldim ve geceyi de ilk defa görüyorum.

Maamafih geceyi idare edenlerin birçokları Gaziantep Lisesinden arkadaşlarıdır; maruzatınızı bildireyim diye masadan ayrıldım.

Hakikaten aynı hislerle arkadaşlarıma sordum:

— Yahu, bu dans daha ne kadar devam edecek, biraz insafli olalım, bir çok misafirlerimiz üzüyor.. Dedimse de aldığım cevap şu oldu:

— Cazımız tutuldu. Ekseriyet caz'ın devamı etmesine taraftar. Millî oyun ve gösteriler son plâna bırakıldı..

Bu cevap üzerine üzüntüm biraz daha arttı ise de, kimseye meram anlatmama imkan yoktu.

Saat 1.30 u geçiyor, dans hâlâ devam ediyordu..

Ben ve Adana'lı gibi birçok kimseler çareyi gece'yi terketmekte bulmuştuk..

Saat 2.30 dan sonra millî kıyafetlerle halay, şirinnar v.s. oyunlar gösterilmişse de maalesef biz göremedik ve bundan sonra ben, kendi namı hesabıma dans'lı Antep Gecesine gitmemeye karar verdim. Fakat her sene mutad gece yapılmakta devam ediyordu. Hatta terakki ederek..

Konak'tan sonra, birkaç sene Taksim Belediye Gazinosu'nda, daha sonra da Fıstık Balosu adı altında Kervansaray'da yapıldı.

Sekiz-on senedenberi yapılan gayesiz ve şursuz çalışmalar sonunda hemen hemen, maddi ve manevî hiçbir şey elde edilemedi; belki çok şeyler kaybedildi!..

Bu kadar teberrü ve çalışmalara rağmen her sene cüzi bir kârla hesaplar kapatıldı; hatta zarar edilen seneler de oldu. Çünkü:

Salonların bir geceliği binlerce liraya kiralanıyor ve gece'nin eğlenceli geçmesi için hiçbir fuzulî masraftan çekinilmiyordu.

Tabiatile bu şekilde aklî muhakemeden uzak olarak tertiplenen bu gece'lerden hiç bir fayda sağlanamadığı gibi, yerli ve yabancıların haklı tenkitlerine de maruz kalıyorduk...

Halbuki böyle gece'lerde:

Halk Türkülerimizin okunması, kahramanlık destanlarımızın temsil edilmesi, milli oyunlarımızın oynanması ve bu kabil adet ve ananelerimizin teşhirini temin etsek ne iyi olurdu.

Milli bünyemize uygun olarak tertiplenecek bu gösterilerin hemşerilerimiz üzerinde de müsbet bir tesir göstereceği muhakkaktı.

Ayrıca Gaziantep'li hamiyetli servet erbabının kurul üyeleri tarafından bizzat ziyaret edilerek; yurt davamızın ciddiyet ve ehemmiyeti belirtilirse, bu ulvi ve zaruri ihtiyacımızın da halledileceğine inanıyorum. Bu hususta teberruda bulunacak zevatın (arzu edilirse) isimlerinin dergi'de neşredileceği kendilerine bildirilerek itimad telkin edilmesi lâzımdır.

Mustafa GÜLLÜ

Koreden Geldim

Türküm! Damarımda asil kanım var
Gaziantep Kars'ta yüce namım var
Göğsümde fışkıran bir imanım var
Bu imanla dolup taşdım da geldim!

Farkı mı var Gaziantep Kore'nin
Saf saf olup şahedete erenin
Cenneti Alâda güller derenin
Ruhu için dağlar aştımda geldim!

Halil ASLIKARA

TEKERLEME DERLEMELERİ :

(C I Z)

Fadıl EZİCİ

Vaktile on arkadaş kırdı eğlenirken baş uçlarında bir arı vızıldayarak uçar. Bunu gören arkadaşların canı bal ister ve komşu bahçeye geçerek petekleri parçalarlar ve içindeki balları da yerler. Bunu korkusuzca yaparken de bir düşündükleri var elbet: Havaya bakmışlar havanın önünü kötü görürler. Kar yağar izimiz de kaybolur diye düşünürler. Fakat iş düşündükleri gibi çıkmaz, kar da yağmaz. Mesele anlaşılınca bahçe sahibi izciler çıkartıp bunları yakalattırır. Arkadaşlar bakarlar ki vaziyet vaziyet değil, düşünmeğe koyulurlar. Birisi der:

— Bana onar altın verin sizi kurtarayım. Onar altını alır ve kadının huzuruna çıkarak şu ifadeyi verir:

Kadı efendi, kadı efendimiz,
Bir arı geldi dedi: Vız,
Dedik: Neredesiniz siz?
Dedi: Hacı Ahmet ağanın bahçesindeyiz biz,

Kar yağar belli olmaz dedik iz,
Kar yağmadı, belli oldu işimiz,
Biz on kişiyiz,
Onardan eder yüz,
Hacı Ahmet ağaya cevap verelim siz.

Hâkim dönerek Hacı Ahmet ağaya:

— Hacı Ahmet Ağa siz
Bundan ne anladınız?
Hacı Ahmet ağa cızdan mızdan anlamaz

Hâkim:

— Bire cızdan anlamaz,
Mızdan anlamaz, gelir on babayiğiti
Şikâyet edersen,
(İfade verene dönerek:)

Haydi oğlum
Kahve ocağına düz
Arka kapıdan cız.

Ağaç Sevgisi

Hasan ÖZTAŞ

Sana sesleniyorum sevgili ağaç... Senin o ulvi lisanınla sana sesleniyorum.

Seni her yerde aradım. Evvelce olduğun yerlere gittim. Evvelce; ümit, huzur, refah ve saadet olan, sıhhatii, zengin bahtiyar insanları bulunan o yerlere .

Heyhat! sen yoktun. Orada; sefalet, açlık, ıstırap ve çirkinlik hüküm sürüyor. Saadet denizinin engin huzurunda yaşayan insanlardan eser yok. Orada; ne yaptığından bihaber, dudağının kanı yatağının alı çekilmiş, yüzü solgun, bedbaht hasta insanlar var...

Sevgili ağaç, biz sana karşı olan vazifemizi yapamıyoruz. Sana olan borcumuzu hiçbir zaman ödemiyeceğiz. Ancak (Yapraklarının dibindeki musikiyi rengindeki şiiriyeti) terennüm edemiyen, senin namütenahi iyiliklerini nankörce baltalayan kara cahil insanlarla savaşaacağız. Savaşaacağız; çünkü biz: "Ağaçsız yurt vatan değildir,, diyen o büyük insanın, yeni bir millet yaratıcısının izindeyiz. Çünkü biz "Ormandan bir dal kesenin başını keseriz,, diyen fatihlerin torunlarıyız. Çünkü biz :

Ey hemşehri! sakın kesme, yaş ağaca balta vuran el tutmaz :

Sakın kesme, her dalından bir güzel kuş ses versin.

Sakın kesme, gölgesinde yorgun çiftçi dinlensin.

Sakın kesme, şu sevimli köye kanat, kol gersin.

Sakın kesme, aziz vatan günden güne şenelsin.

Diye kalbinden konup gelen ahenge uyarak bütün gücüyle haykıran şairin içtiği vatan suyundan, yediği vatan ekmeğinden yemişiz.

Sevgili ağaç, sil artık nemli gözlerini onları bizlere çevir, bizlere yardım et, mücadele şevkimizi kuvvetlendir, şefkatini bizden esirgeme...

"Şimdi ben ilâhi bir mabede benziyen o yemyeşil çatının altına sığınıyor, kusurlarımızı bağışlamaklığın içinde bütün insanlık acına senden af diliyorum. Sevgili ağaç!.."

NERGİZ

Kara bahtımın güneşi
Dağların çiçeği nergiz
Yaz gelirse açarsın
Kış gelince kaçarısın.

Mahmut TÜRKMEN

GAZİANTEP'E

Anlı, şanlı Antebim,
Sevincime sebebin,
Okumayı öğrendim.
Sende benim Mektebim.

Güzel, şirin Antebim.

Öğrettin ödevimi,
Sende kurdum evimi,
Sen yetiştirdin bana;
Ahmet, Mehmet, Sevimi.

Güzel, şirin Antebim.

Sende benim tek eşim,
Hem hayatım güneşim,
Senin sinende yatan,
Anam. babam, kardeşim.

Güzel, şirin Antebim

Çocuklarım okuyor,
Kimi kilim dokuyor,
Senin güzel bağrında;
Gül, karanfil kokuyor.

Güzel, şirin Antebim.

Sende buldum neş'eyi,
Sen öğrettin gülmeyi,
İstiyorum sonunda;
Toprağında ölmeyi.

Güzel, şirin Antebim.

İller içinde; İlsin,
Çirkin değil, güzelsin,
Duyurayım cihana;
Turistler sana gelsin.

Güzel, şirin Antebim.

Tepelere kuruldun,
Fransıza vuruldun,
Binlerce şehit verip;
Yine kendin kurtuldun.

Güzel, şirin Antebim.

Harp değildi muradın,
Gazilik aldı adın,
Haline komadılar:
Sulhtu senin maksadın.

Güzel, şirin Antebim.

Mustafa KARTAL

ŞEHİR HABERLERİ

KIZ ENSTİTÜMÜZÜN BAŞARILARI

Kız Estitüsü arka arkaya birbirinden güzel örnekler veriyor. Sanatkâr kızlarımızın eserleri şehrimizin belli-başlı vitrinlerini süslüyor. Vitrin sergileri umumi bir takdir toplamaktadır. Estitümümüzün Büyük kulüp'te tertiplendiği güzel geceyi kısa bir zaman sonra Okulda yapılan veliler toplantısı takip etmiştir. Bu toplantılar Okul ile veliler arasında işbirliğini kuvvetlendirmektedir. Kız Estitümümüzün başarılarında büyük hissesi olan öğretmenlerimizi ve bilhassa müdüremiz Kâmuran Olcay ile Sayın Nadir Gül'ü tebrik ederiz.

Adil Özbilge — Hulûsi Yetkin

Sinemalarımızın Bir Derdi Halledildi

Şehrimiz sinemalarında yıllardan beri, kendini bilmez bazı kimselerin yaptıkları yersiz gürültüler, sözler, ıslıklar ve hareketler hepimizi üzüyordu. Bu kendini bilmezler yüzünden, şehrimizi ziyaret eden yabancılar, halkımız hakkında yanlış kanaatler ediniyordu.

Şehrimizin haftalık (Özet) gazetesi 31. Mart, 1958 tarihli nüshasında, şehrimize yakışmayan bu durumu bütün açıklığı ile belirtmişti. Yazı halk arasında umumi bir tasviple karşılanmıştı. Valimiz ve emniyet müdürümüz yakın ilgileri sayesinde, şehrimizdeki bu yüz kızartıcı duruma son verildiğinden dolayı çok memnunuz.

H. YETKİN

Kumarda Niçin Kazanan Yoktur?

Hangi çeşit kumar oyununu ele alırsanız alınız; poker, bakara, rulet... Hiç birinde kazanıp ta zengin olmuş bir kimseye tesadüf edemezsiniz. Umumiyetle şans oyunları müvazene kanununa tâbidir. Bütün bu oyunlar hesabı ihtimalî kaidelerinden dışarı çıkamaz. Her hangi bir kumar oyununun mahiyeti incelenecek olursa -Tura mı - Yazı mı- esasına dayanır. Gümüş bir para alıp ta bin defa havaya atacak olursanız beş yüz defa tura üzerine beş yüz defa da yazı üzerine düşer. Bazan onbeş yirmi ve belki daha ziyade bir fark olabilir; Fakat bu tecrübeler devam ederse bir

an gelirki müvazene hâsıl olur. İşte bu itibarla kumar oynayanlar ne kadar kazanırlarsa o kadarda kaybetmeye mahkûmdurlar. Bazı şans devreleri gelir kazanırlar, kazanırlar fakat bir kere de malşans devresi geldi mi mütemadiyen kaybederler. Hattâ bir an gelir ki servetleri açılan bu farkı kapamaya kâfi gelmez ve şans devresine geçmeden batır giderler. Kumarbazlar müsriktir. Kazandıkları zaman havadan geldiğini zannettikleri bu parayı bol bol sarfeder savururlar, işte bu sarfiyatı da onların zararına kaydetmek lâzımdır.

Mithat TUNCEL

Okuyucularla Başbaşa

Bu sayıdan itibaren bu sayfalarda okuyucularımızın suallerini cevaplandıracağız. Bu sorular dergimiz ve dernek ile ilgili olabilir, halkımızı ilgilendirmiyen sorular cevaplandırılmaz.

1. Derneğinizin asıl adı hangisidir?
E. Y. - Manisa

Derneğinizin ismi (Gaziantep Yüksek

Tahsil Okutma ve Kültür Derneği)dir. Eski ismi olan (Gaziantep Kültür Derneği) adını bilhassa kültürel faaliyetlerde bulunurken kısa adres olarak kullanıyoruz.

2. Derneğinizin parası ile okuyup yüksek okul mezunu olan ve para kazandığı halde borcunu ödemiyenleri, Derneğinizin parasını aldıktan sonra ilgisini

Okuyucu Mektuplarından

Parçalar

Almanyadan gelen bu mektubu aldığımızda hayret etmiş ve belki de bir an için düşünceye dalacaksınız. Kendim burada tahsilde bulunan Gaziantep'li bir gencim. Bu bakımdan, beni bu satırları yazmaya sevkeden sebebi söyleyebilirim. İlerden beri Gaziyurdun en büyük ihtiyaçlarından biri olan ve bu gün sizler tarafından kuvveden fiiliyata geçirilen bir ilim dergisinin (Gaziantep Kültür) dergisinin ocak ayı nüshasında bana kadar ulaştırılmış olmasıdır. Derginin her satırını büyük bir itina, gurur ve sevinçle okuyarak; kendimi hayatımın yirmi yaşını doğup büyüdüğüm ve yaşadığım şehrimde hissettim. Temas edilen mevzuların acılığı ve hakikiliği karşısında ağlamamak imkânsızdı. Hele buradaki yüksek medeniyeti görüp tattıktan sonra, girişmiş olduğumuz ileri hamlenin büyüklüğüne ve kutsiliğine inanmamak kabahatlerin en büyüğü ve cehaletin kendisi olur. Gönül arzu ederdiki bu teşebbüs şehrimizin ileri gelen kimseleri tarafından ciddiyetle ele alınıp takip edilsin ve böylece de Yurdun güney illerinde ilk kültür ışığının temelleri atılmış olsun. Derginin üzerinde durduğu konular, bizlere istikbalde çok şeyler vaadediyor. Gazi halkın içinde

olan yaratıcılık cevherini işlemek zamanı çoktan gelmiş ve geçmek üzeredir.

Ahmet Nazif KARSLIGİL
1.2.1958 Nürnberg — Almanya

Memlekete hizmetin ölçüsü, zemin ve zamanı olmaz. Bu hissiyatı taşıyan bu arzuyu duyan önüne çıkan her fırsattan faydalanmayı bir şeyler yapmayı kendine gaye edinir. Şehrine ve hemşerilerine faydalı olmaya çalışır. İşte gençlerimiz içinde sizler bize bunun bariz bir örneğini veriyorsunuz.

Süleyman KURANEL
3. 2. 1958. Ankara.

Uzun zamandan beri felce uğrayan Gaziyurdun kültür hareketleri, bu teşekkülle, genç neslin azimli ve dinamik enerjisiyle yeniden canlanmakta, neşvü neva kılmaktadır; azim ve iradenin elinden ne kurtulurki! Senelerce, asırlarca, Türkün yüce adını muhafaza ve müdafaa ederek bunu ulvileştiren Antepçiler, bundan böyle kültür sahasında da ön safı işgal etmelidirler, edeceklerdirde.

Mehmet KEPKEP
24. 2. 1958. İstanbul

kesenleri neden teşhir etmiyorsunuz? Bu nankör insanları herkesin bilmesinde fayda vardır. H. Kalaycı-Mahmut Türkmen-Osman Tuzcu-A. Taşar-Salih Doğan-Asım Tutçu-Güngör Efeoğlu — Gaziantep

Bir yanlışlığa meydan vermemek için, her yardım gören hakkında ayrı ayrı tahkikat yapıyoruz. Bununla beraber, ilk isimleri yakında neşre başlamayı düşünüyoruz.

3. Gaziantep Kültür Dergisi idare heyetinde kimler vardır? Yazıları kim seçer? Mecmuanın tertibini kimler yapar? Bunlar ne kadar ücret alırlar? Yazarlara para veriliyormu? Avukat Yılmaz Halkacı — İstanbul, Musa Karaca — Ankara, Hasan Avşar, Hasan Türkmen — Gaziantep

Dergimizin idare heyeti yoktur. Birinci sayıdan beri mecmuamızı Avukat Hulûsi Yetkin hazırlamaktadır. Yazıları seçen ve mecmuanın tertibini yapan da aynı şahıstır; parasız çalışır. Yazarlar da para almazlar.

4. Şiirlerimizi yayınlamıyacaksanız hemen iade etmeniz gerekir. Hasan Altaş-Mehmet Keleş — Gaziantep

Gönderilen yazılar basılsın basılmasın geri iade edilmez. Derneğimizin Kitaplık ve Arşiv Kolu tarafından muhafaza olunur. Dergimize bir çok yazı ve şiirler gelmektedir. Her geleni ilk sayıda yayınlamamız mümkün değildir. Beğenilen yazı ve şiirler sıraya konarak Dergimizde, Gençlik Sesi ve Çocuk Sesi Gazetelerinden birinde yayınlanır.

5. Okuyucularınızı Derginize abone olmaya teşvik ediyorsunuz. Gaziantep Kültür Dergisi neşriyatını tatil ederse, okuyucuların ödedikleri abone ücretlerini geri iade edecek misiniz? H. Böler Gaziantep

Böyle bir hal olursa, Derneğimizin ilk yapacağı iş, abönelerimizin paralarını ad-

reslerine posta ile iade etmek olacaktır.

6. Derneğinizin beşinci sayısında, dergi ve kitap için lüzumlu döner sermayeyi Gaziantep Belediyesinden temin ettik diye yazıyorsunuz. Diğer bir yerde de okuyucuları abone olmaya teşvik ediyorsunuz. Bu iki yazı birbirine zıt değil midir? Avukat Akgün Ersoy — İstanbul

Derneğimizin Kültür ve Yayın Şubesinin giriştiği kültürel faaliyetler sadece kitap ve dergi yayınları değildir. Şubeye bağlı olarak çalışan Şen, Gençlik ve Cep Tiyatrolarının, müzik ekibinin, Sergi Kolumnun, Basın Bürosunun, Çocuk Sesi ve Gençlik Sesi Gazetelerinin, Kitaplık ve Arşiv kolunun döner sermayeye ve yardıma ihtiyaçları vardır. Gaziantep Belediyesinin 1958 yılında kültürel faaliyetler için verdiği on bin lira tahsisat çok azdır. Şubemizin sermayesini çoğaltmak mecburiyetindeyiz. Sermaye çoğaltmanın en iyi yolu da hemşerilerimizi dergimize abone olmak suretiyle yardıma teşvik etmek olduğuna kanaatindeyiz.

7. Derneğinizin İdare Heyeti Üyeleri, Şube ve Kol Başkanları ayda kaç lira ücret alıyorlar? Z. Bakkaloğlu—Gaziantep

İdare heyeti üyeleri, şube ve kol başkanları ücretsiz çalışır. Dernekten ücret alınan üç kâtip vardır. Bunlardan ikisi her gün en az on saat çalışırlar ve bunun karşılığında günde sadece ikişer lira ücret alırlar. Bunlardan başka en az on genç de maddî bir menfaat karşılığı olmadan her gün derneğe hizmet etmektedirler.

8. Güneydoğu Yayın ve Kitapevi Dernek neşriyatında satış merkezi olarak gösterilmektedir. Bu Kitabevinin dernek ile ilgisi nedir? Kâr gayesi ile hareket eden bir kitabevinin isminin bu şekilde reklam edilmesine âlet olmanız doğru mudur? Cabir Tekin — Gaziantep

Güneydoğu Yayın ve Kitabevi, Derneğimiz yayın kolunun emrinde çalışır. Bu teşekkül derneğimizin bir mensubu tarafından, yayın kolumuzun gayesi göz önünde tutularak kurulmuştur. Güneydoğu Yayın ve Kitabevi, derneğimiz yayınlarını depo eden, tevzi eden, satışına yardım eden ve bunun karşılığında beş para almayan bir teşekküldür.

9. Dernek hesaplarını, defterlerini herkese gösterdiğinizizi, izahat verdiğinizizi görüyoruz. Bir teşekkülün gizli tarafları olabilir. Herşeyi herkese duyurmak doğrumudur? M. Erkol - M. Ünal - C. Saraç-S. Özçalışkan — Gaziantep

Derneğimiz bütün Gaziantepçilerindir. Her Gaziantepçinin bizden hesap sormaya hakkı vardır. Dernek gelirini makbuz mukabilinde topluyoruz; masrafları fatura, makbuz karşılığında yapıyoruz ve noterden tasdikli defterlere işliyoruz. Gizli tarafımız yoktur. Herşeyi herkese duyurmamızın en çok iki faydasını görüyoruz. Birisi hatalarımızın çabuk meydana çıkışı ve işin başında hatalarımızı kolaylıkla düzeltmemizin mümkün olmasıdır. Diğeri de, bu şekilde halkın derneğimize olan itimadının artmakta olmasıdır.

10. Derneğinizin neden bir lokali yoktur? Merkezi neresidir? Dernek temsilcileriyle hangi günler ve hangi saatlerde temas etmek mümkündür? M. Mahmut Maraş

Dernek merkezi (Yeni Hükümet Konağı karşısı Park Sokak No. 33) numaradadır. Lokali vardır. Saçaklı Karayılan Caddesindedir. Lokalimizde kahvehanedeymiş gibi oturmak ve konuşmak yasaktır. Bu yer yalnız tiyatro ve musiki çalışmalarında kullanılır. Dernek temsilcileriyle, her gün gündüzleri dernek merkezinde ve akşamları saat 23 e kadar Dernek Lokalinde temas edebilirsiniz.

11. Şakir Sabri Yener tarafından hazırlanan ve mevzuu Gaziantepin maarif

tarihi olan kitabın Maarif Vekâletince okul kooperatiflerinde satılmasının tavsiye edildiğini gazetelerde okudum. Maarif Vekâletine müracaata ne lüzum vardı? Gaziantepli öğretmenler satış işinde derneğe yardımcı olmuyorlar mı? H. Suna Ankara

Gaziantepli öğretmenlerin çoğu, Gaziantep kültürel hayatıyla ilgilenmezler. Öğretmenler içinde yaşadıkları çevre ile meşgul olanları parmakla gösterilecek kadar azdır. Bu sebepten, Şakir Sabri Yenerin hazırladığı maarif tarihi, Gaziantep Maarif muhitinde değil, halk arasında rağbet görmüştür.

12. Derneğinizde bir çok yeni imzalarla karşılaşılıyor. Dernek teşkilâtında ve bilhassa tiyatro birliklerinde tahsilli olmadıklarını tahmin ettiğimiz yüzlerce hemşerimizin yer aldığını görüyoruz. Dergide ve dernek teşkilâtında münevverlere daha fazla yer verilirse doğru olmaz mı? A. Ö - V. G. - Ş. K.-Gaziantep

Münevverlerimize büyük önem veriyoruz. Teşkilâtımızda çalışmak isteyenleri başta ediyoruz. Fakat, münevverlerimizin çoğu kültürel faaliyetlere karşı en ufak bir ilgi duymuyorlar ve çalışmak istemiyorlar. Kendi şahsî işlerine büyük önem veriyorlar. Bu sebepten, Gaziantep kültürel hayatı yıllardan beri ölü manzarası arzemiştir. Biz halka güveniyor ve halka inanıyoruz. Gaziantep Harbini nasıl halkımız başarmışsa; giriştiğimiz kültür savaşını da halkımızın başaracağına inanıyoruz. Teşkilâtımızı halk arasında geliştirmeğe çalışıyoruz. Tarih göstermiştir ki daima, halk hareketi muvaffak olmuştur.

Bir Gözünün ucuyla süzsen şu dünyanın
halini
İyimiki sor her insanın kendi ahvalini

Cabir TEKİN

GAZİANTEP

DERNEĞİMİZ

ON ÖĞRENCİYE DAHA YARDIMA BAŞLADI

Gaziantep Kültür Derneği, kültürel faaliyetlerini artırdığı nisbette, geliri de çoğalmaktadır. Zaruret içinde buldukları tesbit edilen ve yüksek tahsilde okuyan on Gaziantepli öğrenciye daha yardım yapmaya Merkez Yönetim Kurulu karar vermiştir.

(Dernek Basın Bülteninden)

Gençlik Sesi ve Çocuk Sesi Gazeteleri

Derneğimiz yayın kolu her Pazartesi günleri yayınlanmak üzere iki gazete çıkarmaya karar vermiştir. Bunlardan biri (Gençlik Sesi) ismini taşımakta olup gençlere hitap etmektedir. Diğzerinin ismi ise (Çocuk Sesi)dir. İlk sayılar 7.Nisan.1958 Pazartesi günü yayınlanmıştır.

Bu yayınlardan gayemiz gençleri ve çocuklarımızı kültürel çalışmalara hazırlamak ve teşvik etmektir. Gaziantep Kültür Dergisi ise daha ziyade Gaziantepi tanı-

mak; Gaziantepin dertleriyle meşgul olan bir fikir ve kültür dergisi mahiyetinde çıkacak ve yaşlı kimselere hitap edecektir.

Yıllardan beri Gaziantep'te edebiyat meraklısı gençler, bir çok sanat gazeteleri ve dergileri yayınlamışlardır. Maddî imkânsızlıklar ve mükemmel işleyen bir satış teşkilâtının olmaması sebebiyle bu gazete ve dergilerin ömürleri kısa olmuştur.

Derneğimiz, Gaziantep Kültür Dergisini ve kitaplarını yayınlarken önce maddî imkânları sağlamış ve mükemmel işleyen bir satış teşkilâtı kurmaya muvaffak olmuştur. Edebiyat gazeteleri çıkarmak isteyen her sanatçı gencimize derneğimiz yardımcı olmaya karar vermiştir. Gençlerimizin hazırlayacakları sanat sayfalarını (Gençlik Sesi) Gazetesinin bir sayısı olarak yayınlıyacağız.

Çocuk Sesi Gazetesinin de her sayısını arzu eden bir öğretmenimiz veya hemşerimiz hazırlıyabilir. Gayemiz çocuklarımızı zararlı neşriyattan korumaktır. Bu işi ancak iş birliği edersek başarabiliriz.

Yayın Kolu adına
Avukat Hulûsi Yetkin

Teşekkür

Derneğimiz Kültür ve Yayın Şubesine maddi yardımlarda bulunan şehrimizin tanınmış sabuncularından Sayın Celâl Arıcı, Sakıp Görgün, Durdu Kaynak, Abdülkadir Söylemez, Ekrem Özbaydar, Mehmet Etebekli, Halit Güllü, Muhittin Şekerci, Mustafa Din, Alâeddin Büdeyri ve Ökkaş Çınçıkçı beylere teşekkür ederiz.

Kültür ve Yayın Şubesi

GAZİANTEP YÜKSEK TAHSİL OKUTMA ve KÜLTÜR DERNEĞİ
KÜLTÜR ve YAYIN ŞUBESİ—KİTAP ve DERGİ YAYIN KOLU

Yayınladığımız Eserler:

1. Gaziantep'in Yakın Tarihinden Notlar ve Hatıralar -Yazan: Şakir Sabri Yener. Fıatı 200 Kuruş. (Bu eser Gaziantebin Maarif tarihıdır. Maarif Vekâletince kitabın yayımı için satın alınan ve okul kooperatiflerinde satılması için tamim yapılan faydalı bir müracaat kitabıdır.)
2. İlk Şiir Kitabı. Yazan : Ertuğrul Karakoç. Fıatı 25 Kuruş. (Bu buroşür bir öğretmen namzedinin yurdu ve mesleği için duyduğu hisleri ifade etmektedir.)
3. Burası Sınır Şehri Gaziantep. Yazan : Halim Yağcıoğlu Fıatı: 50 Kuruş. (Bu buroşür 1957 yılı Gaziantebini akıcı bir üslûpla ifade etmektedir.)

Basılmakta olan eserler:

1. Gaziantep Mâni ve Türküleri. Toplayan Cemil Güçyetmez. (Bu eser yazarın 20 yılda Gaziantep şehri ve civarında topladığı mâni ve türküleri ihtiva etmektedir.)
2. Gaziantep dolaylarında Türkmenler ve Baraklar. Yazan: Ömer Özbaş. (Bu eser de yazarın 20 yılda meydana getirdiği, bir çok köylerimizde bizzat topladığı bilgi ile meydana getirdiği folklor kitabıdır.)
3. Gaziantep Kitabeleri. Hazırlıyan: Şakir Sabri Yener. (Bu eser yazarın otuz yılda topladığı, Gaziantep şehri eski eserlerin kitabeleridir. Kitabelerin izahlı yeni Türkçe tercümeleri de eserde yer almaktadır.)
4. Gaziantep Yerli Âdetleri. (Bu eser elli kişiye yakın Gaziantepli folklorcunun 20 yılda yazdıkları yazıların bir araya getirilmiş ve folklor kaidelerine göre tertiplenmiş olduğu, çok ilgi çekici bir eserdir.)
5. Bizden isimli Şiir Kitabı. Genç şairlerimizden Gani Uncugil'in şiirlerini ihtiva etmektedir.

Gaziatep Kültür Dergisi :

Gaziantep Kültür Derneğinin her ayın onunda yayınladığı bir fikir mecmuasıdır. Gaziantebi tanıtmak, Gaziantebin dertlerini ve kültürel çalışmalarını teşvik etmek gayesi ile çıkarılmaktadır. Gaziantep hakkında bilgi almak isteyenler bu dergiyi okumalıdır. Yıllık abonesi 900, altı aylığı 450 kuruştur. Dergi adresine abone bedelini yollayanlara, derhal, makbuzla birlikte istenilen sayılar gönderilir.

Gençlik Sesi Gazetesi:

Her hafta Pazartesi günleri Derneğimiz tarafından yayınlanan fikir ve sanat gazetesidir. Gençlerin edebiyat yazılarını ihtiva eder. 20 sayılık abonesi 300 kuruştur.

Çocuk Sesi Gazetesi :

Her hafta Pazartesi günleri yayınlanan çocuk gazetesidir. Çocukları zararlı neşriyattan korumak maksadıyla yayınlanmaktadır. 20 sayılık abonesi 200 kuruştur.

Yayın Kolumuzun Muhabere ve abone adresi:

H. Yetkin Yeni Hükümet Konağı karşısı Park Sokak No. 33 Telefon: 2998
Gaziantep.

Kitap Sipariş Adresi :

Güneydoğu Yayın ve Kitapevi — Park Sokak No. 13 Gaziantep